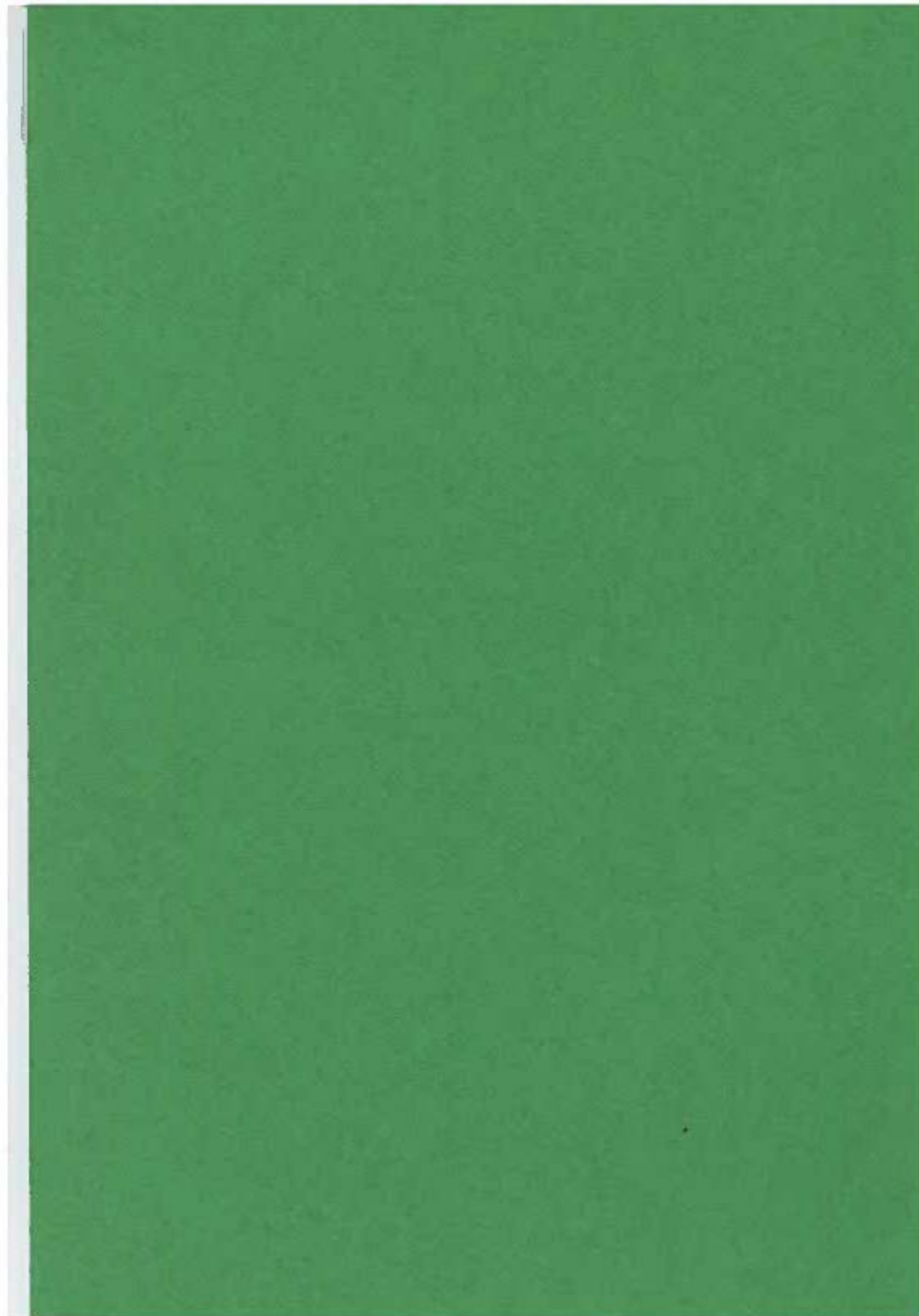

FYLAKRA

**maandblad
rond de
utrechtse
fysika**

JAARGANG 30, nummer 1.

NIEUWJAARSTOESPRAAK

Gehouden op 2 januari 1986 door de secretaris van de subfaculteit Natuur- en Sterrenkunde: dr. P.J.Th. Zeegers.

Dames en heren,

1985 is een jaar, waarop ik met zeer gemengde gevoelens terugkijk.

We konden ons geld niet op, maar we hadden toch te weinig geld om het personeel aan te schaffen dat we nodig hebben om ons geld op te maken.

We werkten ons te pletter om de organisatieplannen zeer snel gereed te hebben, onder andere om er voor te zorgen dat ons U-raadslid tijdig van de 55+-regeling gebruik kan maken, maar de universiteitsraad besluit niet tijdig.

We hebben nog nooit echt roosters gehad, krijgen nu opeens roostervrije dagen.

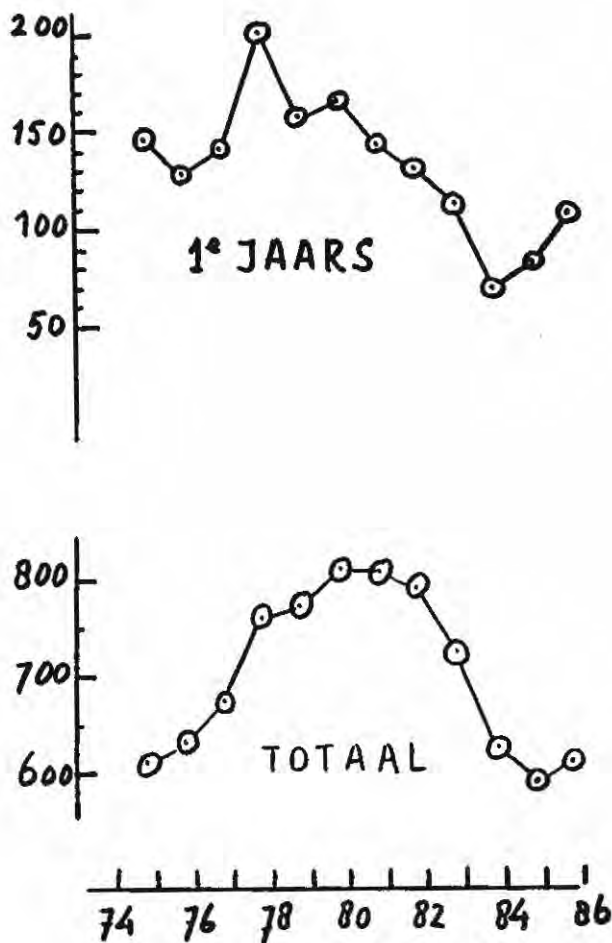
We kunnen met geen mogelijkheid de 20 rijkspromotieplaatsen bezet krijgen, toch geeft de universiteitsraad het College van Bestuur opdracht er nauwlettend op toe te zien dat wij niet minder dan 20 rijkspromovendi in dienst hebben.

Laat ik maar snel beginnen met het onder de loupe nemen van de voornaamste activiteiten, zodat we 1985 snel definitief kunnen afsluiten.

ONDERWIJS

Het lijkt er op dat de belangstelling van middelbare scholieren voor de natuurkunde en voor de sterrenkunde het dieptepunt gepasseerd is. Het aantal eerstejaars studenten blijft toenemen. Ik zal me niet wagen aan speculaties omtrent de oorzaak van deze hernieuwde belangstelling. Wel is het zo dat sinds twee jaar de voorlichting aan aspirant studenten geïntensiveerd is. Om onze

wervende kracht te vergroten hebben we dit jaar onze voorlichtingsdagen in de herfstvakantie gehouden. De gehele universiteit is ons daarin ter elfder ure gevolgd.

De tijdens de twee voorlichtingsdagen georganiseerde excursies naar de theoretische en experimentele fysica trokken veel belangstelling. Zelfs het totaal aantal studenten nam toe. Dat kan niet het gevolg zijn van het grotere aantal eerste jaars. Een aantal non-actieve oudere jaarsstudenten moet hun studentstatus weer geactiveerd hebben om alsnog te proberen een oude stijl kandidaats- of doctoraalexamen te behalen.

ONDERWIJSPRODUCTIE

Ondanks de toename van het aantal propedeutische examens heeft de examencommissie een minder druk jaar gehad. In totaal nam zij 13 examens minder af.

Zoals te verwachten neemt het aantal kandidaats-examens snel af. Tot 1 september kunnen er nog kandidaatsexamens afgenomen worden. Voor allen die iets met examens te maken hebben voorzie ik dus een onrustige augustusmaand.

Er mogen dan minder examens afgenomen zijn, er kwamen wel meer examencommissies. Vanwege de toetreding van de vakgroep MFO hebben wij een vrije studierichting ingesteld om een doctoraal met hoofdvak meteorologie en fysische oceanografie mogelijk te maken. Iedere studierichting krijgt zijn eigen examencommissie, zo ook deze. Om te oefenen mocht deze commissie 1 student examineren. Het ging hen goed af, de student heeft na afloop niet geklaagd. De eerste vrije doctorandus was geboren.

De aantallen studenten die een fysisch steuntje in de rug nodig hadden, bleven nagenoeg gelijk. De patiënten zullen in de toekomst door hun artsen veel beter geïnformeerd worden, tenminste als het onderwijs in de medische, de veterinaire en tandheelkundige informatica tot iets leidt.

ONDERWIJS

HOOFDVAK	83/84	84/85
1 ^e JAARS	83	84
STUDENTEN	589	612
PROP. EX.	45	62
CAND. EX.	74	46
DOCT. EX.	75	73

STEUNVAK

GTD	585	1189
STEUNVAK	540	

ONDERWIJS KWALITATIEF

Het propedeuse programma van de nieuwe twee fasen opleiding is nu driemaal volledig gegeven. Van twee jaargangen (of is jaarklassen beter?) is de toegestane duur om het propedeutisch examen te behalen, twee jaar zoals u weet, verstreken.

Wat zijn de resultaten? 60 tot 70% heeft het propedeutisch examen in de voorgeschreven twee jaar behaald. Bovendien zijn er ook nog studenten die na verkregen studieduurverlenging het propedeutisch examen behalen. Ooit hebben we vastgelegd dat we zouden mikken op een propedeutisch examen rendement van 65%. Was die voorspelling zo goed, of werken we naar het resultaat toe?

Het is ook interessant om te zien hoe een jaargang zich gedraagt.

Van de jaargang 1982 liggen 10 studenten, dwz. ongeveer 10% van het startaantal precies op het programmatisch schema. Ongeveer 50 studenten, 45%, zullen binnen de toegestane 6 jaar het doctoraal-examen behalen.

Van de jaargang 1983 liggen ook 10 studenten, maar nu is dat 15%, op schema. Er liggen er zelfs 3 voor op schema. Een prognose over het aantal dat uiteindelijk het doctoraalexamen zal behalen, durf ik niet te geven.

TWEEDE FASE (BEROEPS)OPLEIDINGEN

Hoewel de eerste resultaten van het eerste eerste fase cohort al in zicht komen, is de tweede fase nog geheel onzeker.

Gaan we onderzoekers opleiden? Doen we dat in 2 of in 4 jaar? Of bieden we alleen promotieonderzoeken van 4 jaar aan? En zo ja, geven we die promovendi dan een salaris? Of moeten ze (college)geld meebrengen?

Dat zullen ze zeker moeten, als we met beroepsopleidingen gaan beginnen. Wat voor beroepsopleidingen zouden we kunnen aanbieden? Medisch fysicus? Materiaalkundige? Meteoroloog?

Ontleednatuurkundige of met een deftig woord analytisch fysicus? Het gonst van plannen om de concurrentie de loef af te steken. Als al die plannen uitgevoerd worden zullen we precies zijn, wat Deetman wil dat we worden: een instelling voor hoger beroepsonderwijs.

ONDERZOEK

De discussies van de laatste jaren over de richting waarin het subfacultaire onderzoek zich moet ontwikkelen beginnen, zij het langzaam, resultaten te krijgen.

Het KERNFYSISCH onderzoek gebeurt steeds minder in deze polder en steeds meer in gindse (padde)poel en in het meer van de watergraaf.

De BIOFYSICI hebben hun onderzoek in het generatorengebouw, de radiobiofysica, gestopt. De 2 MV-generator is verkocht, de medewerkers zijn naar het laboratorium voor Experimentele Fysica verhuisd. Ook in het laboratorium voor Experimentele Fysica worden oude onderzoeken gestopt en worden de krachten gebundeld op enkele onderwerpen, waarvoor onder andere een nieuwe ESR-apparatuur is aangeschaft.

De sectie MOLECUULFYSICA verkeert, nu prof. Alkemade eergisteren met de VUT gegaan is, in de afbouwfase. De AMF is terug naar AF.

Langzaam maar zeker begint de discussie over samenwerking tussen VASTE STOF, ATOOMFYSICA, TECHNISCHE NATUURKUNDE en BIOFYSICA aan de oppervlakte te komen.

Plannen maken is nuttig en moet ook, maar de eerste opgave van de onderzoekers blijft toch het produceren van promoties en publicaties.

Het aantal promoties blijft op een hoog peil. De 4 tussen haakjes betreffen promoties die buiten onze subfaculteit maar onder leiding van Utrechtse promotores zijn voorbereid.

	1984	1985
PROMOTIES	17(+3)	19(+4) ^{*)}
PUBLICATIES	262	314
STERREKUNDIG INSTITUUT		40
THEORETISCH INSTITUUT		67
DEBYE INSTITUUT		75
INSTITUUT VOOR METEOROLOGIE & OCEANOGRAPHIE		26
SUBFACULTEIT (OVERIG)		106

^{*)} INCLUSIEF MFO 1

Voor het eerst in de geschiedenis van de subfaculteit was bij een van de promoties zowel een biofysicus als een theoretisch fysicus als promotor betrokken.

Als we de arbeidsduurverkorting (in 1985 gemiddeld 2,1%) in rekening brengen komen we met betrekking tot het aantal afgeleverde publicaties tot een productiestijging van iets meer dan 10%. We moeten wel want de concurrentie zit ook niet stil.

Sterker: organisatorisch lijkt de concurrentie een voorsprong te hebben genomen. Misschien moeten wij het komend jaar het onderzoek van de subfaculteit ook wel anders etiketteren. Misschien moeten wij ook wel coquetteren met INSTITUTEN:

voor het ongrijpbare:

het Sterrekundig instituut

voor het zeer moeilijke:

het Theoretisch instituut

voor het oppervlakkige:

het Debije instituut, geboren uit het
Debije centrum

voor het dagelijks waarneembare:

het Instituut voor Meteorologie en Oceano-
grafie

FINANCIEN

Vorig jaar kon ik reeds melden dat we in 1985 ongeveer 500kf meer exploitatiecrediet zouden krijgen. Dat hebben we ook gekregen, 3.364 kf. Daarenboven kregen we nog een bedrag van 750 kf voor de aanschaf van grotere apparatuur, terwijl ook de MFO 140 kf in ontvangst mocht nemen.

Naast de eerste en de tweede geldstroom (FOM, ZWO e.d.) begint nu ook het derde geld te stromen.

Nieuwe contracten werden afgesloten door:

Technische Natuurkunde	525 kf
Didaktiek	1.050 kf
MFO	1.450 kf
Subfaculteit	125 kf

Een aantal contracten, speciaal die waarmee veel geld gemoeid is, heeft een looptijd langer dan een jaar. Het grootste deel van het geld uit deze contracten is bestemd om personeel aan te stellen. Het is verleidelijk in een jaaroverzicht alleen te tonen welke grote bedragen er binnengekomen zijn.

Voor de afwisseling wil ik ook eens laten zien hoe zuinig of hoe kwistig vakgroepen en afdelingen met hun geld omgaan. Hoe verschillend wij ook zijn er is 1 product, waaraan vrijwel ieder vakgroep en iedere afdeling geld uitgeeft en dat is het tweejaarlijkse schoolreisje naar het INSTRUMENT. Hier ziet u wat vakgroepen en afdelingen over hebben voor een en hetzelfde product. De één neemt zijn brood mee, de ander dineert in het Hilton.

VKG/APD	BEDRAG	AANTAL
1a	f1 10,-	1
b	15,20	3
c	23,63	1
2a	25.40	1
3	28.25	1
2b	30.80	1
4	36.70	1
5	44.60	1
6a	48.94	1
7	51,90	1
8	56,90	3
6b	152,60	2

STEUNFONDS

In 1985 heeft het bestuur van het Steunfonds Fysica iedere aanslag op het vermogen van het fonds weten af te weren door applicanten wegen naar vollere potten te wijzen.

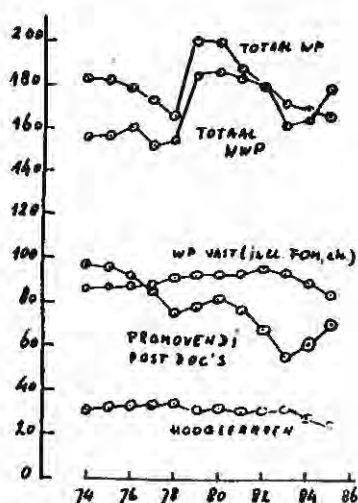
PERSONEEL

Op personeelgebied was het een veelbewogen jaar. Eerst maar even de getallen.

De wetenschappelijke staf neemt nog steeds af en het aantal hoogleraren is zelfs gedaald beneden het aantal dat we van het College van Bestuur mogen hebben. Het aantal promovendi en post docs stijgt tot een aantal dat wellicht niet meer te bedienen is. Ik kom daar zo op terug.

Het ondersteunend personeel blijft dalen. We moeten oppassen voor het ontstaan van een onbalans tussen wetenschappelijke begeleiding en ondersteunende diensten enerzijds en de primaire onderzoeksproducenten (de pops) anderzijds.

Laten we de toestand eens in iets meer detail bekijken.

PERSONEELS VERLOOP

< R.U.U. > < ANDEREN >

HOOGLERAREN	3	1	.2	
WP-VAST	1	3.3	13	
- OVERIG	47	2.4	5.8	45 49 3
PROMOVENDI	5	5	25	17.8
TECHNICI	2.5	4.5	5.3	3.5 4.4 14
ADM/SECR	3.5	4.3	2.1	.5
	16.7	22.5	34.5	27.1
SALDO	5.8		7.4	
SALDO(184)	5.4		6.3	

We hebben er geen hoogleraar bij gekregen. Er is wel een voordracht voor een fysisch oceanograaf naar het College van Bestuur gestuurd; een voordracht voor een informatief natuurkundige werd de medische fysica niet gegund. Drie hoogleraren verlieten de dienst, alle drie met de VUT; prof. Alkemade van de AMF en prof. de Graaff van de Sterrenkunde met de vervroegde uittrederegeling, prof. Ubbink van Grondslagen met de verlate uittrederegeling.

Prof. Cassinelli bezette als eerste gedurende 3 maanden de door de universiteit recent ingestelde Dondersleerstoel. De directeur van het LRO, dr. Bleeker werd buitengewoon hoogleraar, voorlopig nog op kosten van ZWO.

Prof. van Kampen werd tot ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw geslagen.

3 Wetenschappelijke stafleden verlieten de dienst en we kregen er maar 1 jong staflid bij. Eén, prof. Nienhuis, werd voor 3/10 van zijn werktijd benoemd tot buitengewoon hoogleraar in Leiden.

Is hij nu bijzonder buitengewoon,

of buitengewoon bijzonder,

of geldt:

wie hier bijzonder is, is in Leiden buitengewoon?

De vooruitgang bij de promovendi komt geheel voor rekening van FOM en ZWO. Wel zijn er nog universitaire promotieplaatsen vacant.

Niet alleen is het onmogelijk om het aantal universiteitsplaatsen voor technici constant te houden, ook FOM laat vrijkomende plaatsen niet opnieuw door technici bezetten.

Dit jaar heb ik voor het eerst een kolom ingevoerd van mensen die gedurende een periode korter dan een jaar bij ons hebben gewerkt.

Door het lang onbezet laten van promotieplaatsen, de ontvangst van herbezettingsgelden en enkele incidentele meevallers was het mogelijk wetenschappelijke gasten voor een korte periode uit te nodigen, totaal 19 maanden. Ook hebben we in het kader van onze opdracht tot maatschappelijke dienstverlening 6 schoolverlaters voor in totaal 20 maanden in dienst genomen.

De rest van de "passanten" werden tijdelijk ingezet op plaatsen waar door ziekte, of door een overmaat aan werk dringend hulp geboden was.

In geen enkel voorgaand jaar was het peloton tijdelijke hulpverleners voor de ondersteunende diensten zo groot als vorig jaar.

Waar komt dit probleem vandaan?

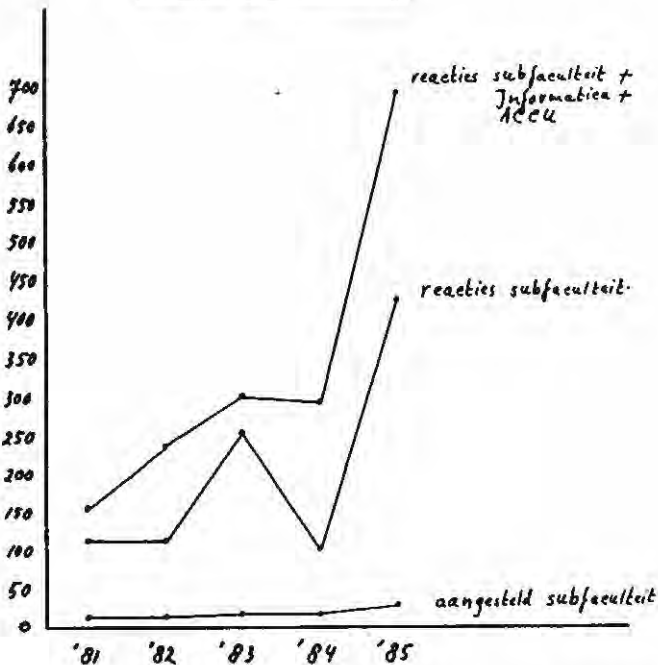
1. De bezuinigingen van de RUU: het aantal promovendi, dwz. opdrachtgevers nam in eerste instantie sterk af, dus ook de opdrachten; het niet-wetenschappelijk personeel nam geleidelijker af. Na het vaststellen van het minimum aantal promovendi door de subfaculteitsraad is de omvang van de opdrachten gestabiliseerd, maar de afname van het niet-wetenschappelijk personeel gaat door.
2. Het niet aanstellen van niet-wetenschappelijk personeel leidt tot een toename van de gemiddelde leeftijd; er treedt vergrijzing op, het ziekteverzuim neemt toe. De gemiddelde leeftijd van de opdrachtgevers neemt veel minder toe, de opdrachtgevende capaciteit verandert nauwelijks.
3. Het personeelbeleid van FOM. FOM laat vrijkomende plaatsen van technici door promovendi bezetten.

Resultaat: meer opdrachten, minder niet-wetenschappelijk personeel.

4. Toename van het aantal contracten. Resultaat: meer opdrachten, en tevens enige toename van niet-wetenschappelijk personeel.
5. De arbeidstijdsverkorting. Leid niet tot minder opdrachten, wel tot een lagere capaciteit van het niet-wetenschappelijk personeel.

Een voorbeeld van de toename van werk voor het niet-wetenschappelijk is de personeelswerving.

Reacties op advertenties

Nog in behandeling :

subfaculteit	12	vacatures
Inform./ACCU	11	vacatures
	23	vacatures

Voor sommige posten kunnen heel moeilijk candidaten gevonden worden, bv. voor de functie van automatiseringsmedewerker, dit leidt tot veel vergeefs werk en tot het aanstellen van tijdelijke medewerkers. De werving van veelal tijdelijke administratieve functies levert vaak zeer veel reacties op, met alle administratieve rompslomp van dien.

Hoewel ik eerder gemeld heb dat het aantal promovendi dat we nu hebben problemen met zich meebrengt voor het niet-wetenschappelijk personeel, kan ik er niet aan voorbij gaan te melden, dat de toekomst er met betrekking tot het werven van promovendi niet gunstig uitziet. Nu al neemt het aantal reacties op advertenties zo zeer af dat het niet altijd mogelijk is een goede promovendus te vinden. Onze concurrentiepositie ten opzichte van het bedrijfsleven is ongunstig.

Bovendien is het verkrijgen van uitstel van militaire dienst wegens "aanwezigheid van een bijzonder geval" onlangs zeer moeilijk, zo niet onmogelijk geworden. De minister van O&W heeft aangekondigd dat hij aanvragen zeer kritisch zal bekijken. De minister meent dat er over het algemeen voldoende aanbod van academici is op de arbeidsmarkt. Hij is kennelijk over de situatie voor fysici en informatici buitengewoon slecht ingelicht.

Waarom levert de arbeidsduurverkorting geen personeelsplaatsen op? Nou dat zit zo.

Van het salaris dat we ingeleverd hebben:

1. houdt de minister van Financien 12,5%,
2. de minister van O&W 37,5% om leuke dingen te doen, speciaal ten behoeve van de alfa- en gamma-informatica,

de universiteit krijgt dus maar de helft, en daarvan is

3. een deel nodig om personeel in te kunnen huren om de roostervrije diensten bij voorbeeld in de faculteit diergeneeskunde te kunnen waarborgen,
4. een deel nodig om het salaris van degenen die dienstverband kleiner of gelijk aan 4/10 hebben aan te vullen, want voor hun geldt de adv niet
5. en wat er over is, is precies genoeg om het te verwachten tekort op het personeelsbudget van 1986 te dekken.

Vorig jaar was er geen tekort, dus kregen we wat. In 1986 en 1987 heeft de RUU wel een tekort en dus krijgen we niets.

Arbidsduurverkorting is in het gunstigste geval een sigaar uit eigen doos, maar nu is het zelfs zo dat iemand anders die sigaar oprookt, en bovendien blijkt de sigaar te stinken.

REORGANISATIE

Gelukkig weten we middels ons organisatieplan hoe de subfaculteit er in 1990 uitziet en kunnen we het proces om daar te komen zelf sturen.

Ik heb u vorig jaar als laatste stand van de reorganisatie gemeld:

- 18 dec De reorganisatiecommissie besluit de uitdaging aan te nemen en maakt afspraken die er toe moeten leiden dat er op korte termijn een plan is.

De verdere gang van zaken is als volgt.

- 8 jan. Samenvatting van het overleg van 14 dec. komt binnen. "Het subfaculteitsbestuur zal zorgdragen voor een voortontwerp reorganisatieplan, waarbij zal worden uitgegaan van maximale kwaliteit, binnen een financieel kader van maximaal 22.000 punten.
- 5 feb. Voorontwerp organisatieplan wordt verstuurd naar het College van Bestuur.
- 6 mrt. Gesprek tussen College van Bestuur en subfaculteitsbestuur. Mening College van Bestuur: plan inhoudelijk goed, 4% te duur, maar het aanhouden van een vacaturepercentage kan uitkomst bieden, te veel hoogleraarsplaatsen, we mogen er maar 28 echt bezetten. Afspraak: plan bespreken in subfaculteit; College van Bestuur zal plan in de universiteitsraad verdedigen.
- 14 mrt. Ontwerp concept organisatieplan is gereed.
- 15 mrt. Plan verzonden aan medewerkers van de subfaculteit.
- 20 mrt. Schriftelijk verslag van het gesprek van 6 mrt. komt binnen.
Saillante opmerkingen: plan 5% te duur, feitelijke bezetting moet binnen de kaderstelling van 22.100 punten blijven (dat is dus een half percent winst) en de gotspe van het jaar: "het College van Bestuur dringt aan op spoed bij het opstellen van het definitieve organisatieplan, dat het College in de universiteitsraad van juni wil agenderen.

- 1 t/m 3 apr. Hoorzitting per vakgroep en afdeling
- 18 apr. De reorganisatiecommissie stelt na bestudering van de schriftelijk ingebrachte commentaren het definitieve ontwerp concept organisatieplan vast en verstuurt het naar het bestuur van de subfaculteit.
- 23 apr. Het ambtelijk apparaat in het bestuursgebouw maakt een rekenfout en legt die in een notitie aan het College van Bestuur als volgt vast: Volgens onderstaande berekening wordt.....de overschrijding dan totaal 1300 punten of ca. 6%. Dat is teveel."
- 3 mei De secretaris rekent het apparaat voor dat de overschrijding 3,44% is.
- 6 mei De subfaculteitsraad stelt het concept organisatieplan vast, nadat een onderdeel tje 90 graden gedraaid is.
- 8 mei Bespreking met het College van bestuur. Het plan is veel te duur; het moet bijgesteld worden.
- 11 jun. Brief gedateerd 15 mei bereikt de subfaculteit. Plan is 6 tot 8% te duur, het moet bijgesteld worden.
- 20 mei Concept organisatieplan, zoals goedgekeurd door de subfaculteitsraad, dus zonder bijstelling, wordt met een uitgebreide toelichting naar het College van Bestuur gestuurd.
- 1 jun. Telefonische mededeling uit het ambtenarenapparaat: College van Bestuur accoord met het gewijzigde (let wel niet: bijgestelde) plan, alleen zullen de kanttekeningen kritisch zijn.

Door al dat gesteggel over percentages is behandeling van ons plan in de OPRU-vergadering van mei onmogelijk geworden en daarmee de behandeling in de universiteitsraad van 26 juni.

- 14 jun. College van Bestuur biedt het plan aan het OPRU en de universiteitsraad aan en vermeldt in de aanbiedingsbrief (die de subfaculteit niet mag zien, want we hebben hem nooit ontvangen) de 6 tot 8% overschrijding, maar tevens dat deze kanteekening een positieve besluitvorming niet in de weg mag staan. Tevens melden zij dat de adviezen van het College van Decanen en de betrokken faculteiten zo snel mogelijk zullen worden nagezonden.
- 19 jun. Behandeling in het OPRU. Het OPRU zal positief adviseren.
- 12 aug. Het presidium van de universiteitsraad constateert dat het apparaat vergeten heeft het concept organisatieplan van ons en van de Letteren naar het College van Decanen te sturen. Er is dus geen advies van het College van Decanen, het plan wordt dus ook in de universiteitsraad van augustus niet besproken.
- 25 sep. Universiteitsraadvergadering. Het voornaamste punt van bespreking was de mate van overschrijding. Het hoogste bod was 9%. Het College van Bestuur maakte aan alle gereken een einde met de verklaring: "In brieven van het College van Bestuur is gewag gemaakt van een overschrijding van 6 tot 8%. De subfaculteit komt echter uit op een overschrijding van minder dan 4%, om precies te zijn van 3,44%,.... Houdt men zich strikt aan de door de subfaculteit voorgenomen planning, dan blijkt men inderdaad uit te komen op een overschrijding van 4% of iets lager,.... Het College van Bestuur heeft er geen bezwaar tegen dat percentage te gebruiken." einde citaat.

De universiteitsraad stemt met het plan in.

4 nov. De SFR stelt het organisatieplan vast.

BEVOLKINGSPLAN

Het wachten is nu op de VOORwaarden voor het opstellen van het bevolkingsplan, maar het zullen wel RANDvoorwaarden worden. Alvorens het College van Bestuur die brief verzendt, moeten wij eerst een volledige set functiebeschrijvingen maken. De laatste maand is er veel gestoken in het opstellen van deze functiebeschrijvingen. De verwachting is dat ze op korte termijn voltooid zullen zijn. Daarna kunnen we dan de subfaculteit gaan bevolken zoals beschreven in het organisatieplan. De activiteiten die we verricht hebben om tot de opstelling van het organisatieplan te komen, zijn voor zover het aan ons lag, snel en efficiënt verlopen. De vooruitzichten om ook het bevolkingsplan snel te kunnen opstellen zijn veel minder rooskleurig. Nu al blijkt dat er functionarissen in de subfaculteit zijn, die zeer aan hun oude, in de toekomst niet meer op precies dezelfde wijze voorkomende, functie hechten. Zozeer dat de aandacht en de tijd die zij voor hun eigen persoonlijke belangen vragen of laten vragen buiten proporties groot is. Ik vrees dat die medewerkers van de subfaculteit die juist gebaat zijn bij een snel gereedkomen van het bevolkingsplan, namelijk zij, die van de speciale mogelijkheden om de dienst vervroegd te verlaten gebruik willen maken, de dupe zullen worden van eindeloos gepraat over enkele functies.

UNIVERSITAIRE HOOFDDOCENTEN.

Gelukkig hebben we een deel van deze bevolkingsoperatie wel snel en efficiënt kunnen laten verlopen.

Voor zover als mogelijk was heeft het bestuur bij het College van Bestuur wetenschappelijke hoofdmedewerkers voorgedragen om tot universitair hoofddocent te worden benoemd. Het College van Bestuur heeft de voordracht ongewijzigd overgenomen. Dit betekent dat we nu 15 universitaire hoofddocenten hebben. Toen 6 jaar geleden de toenmalige lectoren hoogleraar werden, bleek dat na enige tijd ook consequenties op het gebied van huisvesting gehad te hebben.

Hoe zal dat met de UHD'S gaan? In één geval zullen er zeker ruimtelijke consequenties zijn, en wel omdat een medewerker van Vaste Stof met ingang van gisteren medewerker van de IVON geworden is.

HUISVESTING

Met betrekking tot de huisvesting zijn er behalve wat ik net noemde, waarschijnlijk 3 belangrijke stappen genomen.

1. Het College van Bestuur heeft 22 november een brief geschreven aan het ministerie van onderwijs met als belangrijkste zinsnede: "... dat wij (is het College van Bestuur) het ROU het afzonderlijke Generatorengebouw kunnen aanbieden,

2. 16 december.

Het bestuur van de vakgroep Sterrenkunde besluit dat de verhuizing van hun vakgroep naar de Uithof voortvarend moet worden nagestreefd.

3. 19 december.

De voorzitter van de vakgroep Informatica en de secretaris van de subfaculteit melden aan het College van Bestuur:

"Uw opdracht om na te gaan of het mogelijk is in het Laboratorium voor Experimentele Fysica ruimte vrij te maken voor de vakgroep Informatica heeft tot onderstaand resultaat geleid.

Aan de vakgroep Informatica worden de volgende gebouwdelen direct ter beschikking gesteld:

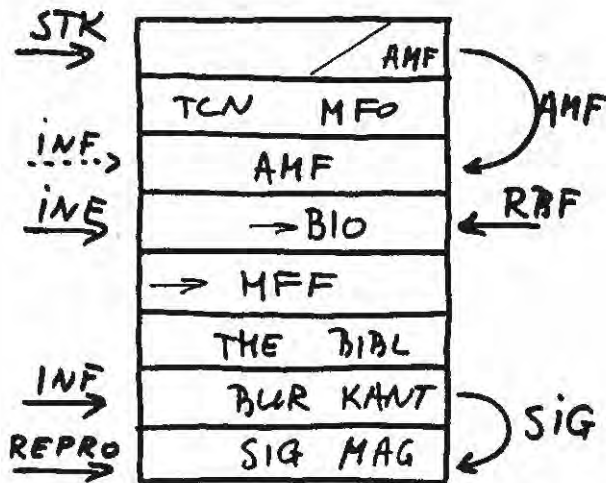
1e verdieping 190 m² plus ruimte voor de VAX,

4e verdieping 320 m²

5e verdieping 100 m² tijdelijk.

De ruimteverdeling voor de situatie na 1986 zal in 1986 nader bekeken worden."

Zo zou de bewoning van het Laboratorium voor Experimentele Fysica er over enige tijd uit kunnen zien.

BESTUUR

Het is duidelijk dat zo'n veelheid van taken ook bestuurlijk nogal wat werk met zich meebrengt. Het bestuur heeft zich van drie verse krachten voorzien. Het niet-wetenschappelijk personeel en de studenten zorgden middels de heren de Jong en Smeets voor de continuïteit. Dr. Ullersma werd per 1 februari bestuurslid en per 1 maart nam prof. Brussaard het decanaat van prof. van der Gon over en kregen we in de persoon van dr. van Nieuwkoop toch een astronomisch geïnteresseerde als bestuurslid.

De raadscommissies werden regelmatig ververst. Het zou te veel tijd kosten alle verversingen op te noemen. Eén uitzondering. Na een interregnum van dr. de Groot werd dr. Schadee voorzitter van de personeelscommissie. Hij zal tijdens de komende fase van het reorganisatieproces een rol spelen waardoor u misschien direct met hem te maken krijgt. Vandaar zijn vermelding.

Ik wil over de commissies toch iets zeggen.

Voor alle activiteiten zijn middelen nodig, dwz. voor alles waartoe een commissie besluit of adviseert is geld en/of personeel nodig.

We komen nu in een periode dat we niet alle vrijkomende personeelsplaatsen behoeven in te leveren.

We moeten overschakelen van bezuinigingen sec naar met verstand gericht besteden van, voornamelijk, personele middelen.

Kunnen we van de belangrijke raadscommissies die allen uit direct belanghebbenden zijn samengesteld, verwachten dat ze ook rekening houden met de belangen buiten hun deelgebied?

Wat gebeurt er als er gekozen moet worden?

Een plaats of voor onderzoek of een voor onderwijs?

Een plaats voor het bureau van de subfaculteit of een voor een vaste wetenschapper?

Geld voor een wetenschappelijk apparaat of voor een kantoorautomatisering?

Of hopen we dat de situatie zo blijft dat we (net zoals de werkplaatscommissie bij de eerste vraag om prioriteit voor een bepaalde opdracht) toch nog kool en geit kunnen sparen? Er wordt nu onderzocht wat de taken van de Onderwijscommissie met de bijbehorende subcommissies en de Onderwijstakencommissie zouden moeten zijn.

Wellicht is het verstandig samenstelling en werkwijze van alle commissies nog eens onder de loupe te nemen.

Elk jaar komen er gebeurtenissen voor die op zich de moeite waard zijn, maar die ik niet uitputtend kan behandelen.

Zo kan ik u melden,

- dat de vakgroep Sterrenkunde in september is doorgelicht door 4 prominente buitenlandse astrofysici, het Astronomical Foreign Advisers Committee,

dat zij in oktober een vluchttrap kregen en in december besloten echt naar de Uithof te vluchten; en bovendien dat zij om getraind te kunnen vluchten de 40e Nederlandse astronomen conferentie georganiseerd hebben op het sportcomplex Papendal

- dat we in 1986 eigenlijk 4 verkiezingen moeten organiseren:

één in de normale cyclus volgens het oude reglement, één extra, omdat we een andere vakgroepsindeling willen,

één, omdat per 1 september de WWO van kracht wordt en daarin staat dat de subfaculteitsraad kleiner moet zijn dan wij nu hebben, en

één, omdat binnen een half jaar na de inwerkingtreding van de WWO de subfaculteit moet zijn gefuseerd, opgeheven of tot faculteit moet zijn gepromoveerd.

- dat (onvoorziene omstandigheden voorbehouden, je weet het in deze universiteit maar nooit) we sinds gisteren de vakgroep, maar niet de hoofdrichting Grondslagen kwijt zijn,
- dat het beheer van de vakgroep MFO nog immer niet is overgedragen. Zal 't ooit gebeuren?
- dat we sinds kort niet meer streven naar het opnemen van "computational physics", maar proberen rekennatuurkunde binnen te halen. Beginnen we dan ook een opleiding tot telganger?
- dat er voor het eerst een overstroming was op de zevende verdieping, waar ze daarboven niets aan konden doen,
- dat de zo emensipatorisch ingestelde universiteitsraad zich bezorgd heeft gemaakt over onze man-vrouw relatie, terwijl je toch van hen zou mogen verwachten dat ze zich zouden bezighouden met de verhouding van mens staat tot mens.

Dames en heren,

We hebben 1985 overleefd.

Er zijn echter tekenen die er op wijzen dat een aantal leden van het niet-wetenschappelijk personeel te lang op zijn reserves geteerd heeft.

Te veel waren er voor kortere of langere tijd ziek. Te vaak hebben we incidenteel hulpkrachten moeten laten aanrukken.

Wetenschappers, opdrachtgevers: u zult, ondanks de interne en externe concurrentie, uw prestatiedrang moeten intomen, óf u moet leren echt prioriteiten te stellen. Wat kan wel, wat kan niet.

Ik ben voor het komende jaar niet opgewekt gestemd, temeer niet omdat ons ook nog competities om UHD-plaatsen en om niet-wetenschappelijke functies wachten.

Gelukkig is een mogelijk gevecht om status bij voorbaat geslecht. Wij ontvingen kort geleden van het College van Bestuur een brief, waarin zij ons verzoeken, ik citeer: "met name het basisniveau in kennis te stellen" van het volgende: "Onder autoriteiten wordt verstaan leden van het Koninklijk Huis, Ministers, Staatssecretarissen, de Commissaris van de Koningin, College van Gedeputeerde Staten, Burgemeesters, College van Burgemeester en Wethouders zomede ambassadeurs, gezanten van de zaakgelastigden, of -in alle gevallen- degenen die hem vervangen", einde citaat. Hoe onduidelijk deze opsomming ook moge wezen, één ding is zeker: in deze zaal zit geen autoriteit! Ik nodig u uit om als non-autoriteiten onder elkaar een glas te drinken en ik wens u, ondanks komende moeilijkheden, een voorspoedig 1986. Ik heb gezegd.

EVEN VOORSTELLEN AAN:

JOSE VAN GIJN, sinds 1 december 1985 op de administratieve eenheid van het bureau van de subfaculteit (kamer 158 LEF).

José heeft al zo'n 15 jaar ervaring als secretaresse opgedaan; ze zal zich ongetwijfeld op redelijk korte termijn ingewerkt hebben in de, toch specifieke, subfacultaire vocabulaire en folklore.

F(rits) J. KOEK, sinds 1 januari 1986 volledig verbonden aan de afdeling Personeelszaken van onze subfaculteit.

Zijn komst werd in een vorige fylakra reeds aangekondigd.

De heer Koek heeft, als personeel-functionaris bij de faculteit Diergeneeskunde en als hoofd P.Z. van de subfaculteit Tandheelkunde, een ruime ervaring in het personeelswerk bij deze Universiteit opgedaan.

Hij besteedt een deel van zijn tijd aan de personele zorg voor de subfaculteit Wiskunde, het ACCU en de vakgroep Informatica. Daarnaast treedt hij ook op als personeelfunctionaris voor de subfaculteit Natuur- en Sterrenkunde.

De heer Koek is telefonisch bereikbaar onder nummer 3066.

G. de Jong, na 35 jaar werkplaats naar Sterrenkunde

Met ingang van 1 januari j.l. heeft de heer G. (Geert) de Jong een beheersfunctie aanvaard bij de vakgroep Sterrenkunde. Daarmee is tevens zijn loopbaan bij de werkplaats afgerond, waar hij ruim 35 jaar heeft gewerkt. Als constructeur kwam hij in juli 1951 in dienst van de F.O.M. werken bij het Fysisch Laboratorium in de Bijlhouwerstraat. Vier jaar later kwam hij in rijksdienst.

In de loop van de tijd ontwikkelde hij zich zodanig dat hij in 1965 als opvolger van de heer A.N. van Straten werd aangesteld als bedrijfsleider onder het toenmalig hoofd van de werkplaats ir. M. Trousselot. Sinds die tijd is hij nauw bij de ontwikkeling van de werkplaats betrokken geweest. Een belangrijke mijlpaal daarin was de verhuizing naar de Uithof naar een goed geoutilleerd nieuw gebouw.

In het organiseren van die verhuizing en het plannen van de inrichting van de werkplaats stak hij veel energie. Toen de feitelijke verhuizing begon, liep het overbrengen van de machines en het inrichten van de werkplaats op een zo voorbeeldige wijze, dat er binnen korte tijd een compleet ingerichte en bedrijfsklare werkplaats stond. De indeling was zo wel overwogen gekozen, dat nu, 20 jaar later, deze nog goed funktioneert.

Een bijzonder beroep op Geerts kwaliteiten werd ook gedaan toen hij tijdens de ziekte van het latere hoofd werkplaats ir. B. Bollée gedurende twee jaar als plaatsvervangend hoofd heeft gefunctioneerd.

Intussen waren de taken van de werkplaats zo gegroeid, dat de organisatorische taken werden samengevoegd in het bedrijfsbureau, waaraan hij gedurende 6 jaar leiding heeft gegeven en vandaaruit de activiteiten binnen de werkplaats heeft gecoördineerd.

Veel zaken werden door hem op zeer doeltreffende en

praktische wijze opgelost. Bijvoorbeeld de interne normalisatie. Om te voorkomen dat er een onmogelijk grote variëteit aan onderdelen in het magazijn kwam, wat tot zeer hoge kosten zou leiden, heeft hij voor de werkplaats een normalisatie-systeem ingevoerd.

Daarbij werd een zeer selecte keuze gedaan uit de in de handel verkrijgbare artikelen. Ten behoeve van de constructeurs en de overige gebruikers zorgde hij dat er een catalogus en een prijslijst kwamen, waarin alle benodigde informatie te vinden was.

Zo was hij steeds bezig om het werk beter te organiseren en voor andere het toepassingsgemak te vergroten. Doordat daarmee in overleg ook regels werden opgelegd, werd deze vorm van dienstverlening in eerste instantie niet altijd in dank afgenomen. Later zou echter niemand het meer willen missen.

In zijn werk was Geert ook een man met een brede belangstelling voor de mens en zijn problemen. Wanneer iemand in moeilijkheden zat, maakte Geert tijd om eens rustig met hem te praten, de zaken op een rijtje te zetten en na te gaan wat er gedaan moest worden. Zonodig zette hij zichzelf er ook voor in om tot een oplossing bij te dragen.

Ook in breder verband werd zo beroep op hem gedaan. Speciaal voor de reorganisatie van de subfaculteit was hij uitgenodigd om in het bestuur zitting te nemen om daar ook te zorgen voor de belangen van het NWP. Een taak waar hij zich met grote inzet aan geeft.

Geerts brede menselijke belangstelling blijkt ook uit de aardige manier waarop hij diverse jaren als Sinterklaas voor de kinderen van de medewerkers heeft opgetreden.

Met het vertrek van Geert bij onze werkplaats is een gat ontstaan dat we moeilijk kunnen opvullen. Zijn taak wordt nu door Michel Koning waargenomen.

Ondanks dat we hem af en toe nog zien, missen we zijn dagelijkse belangstelling.

Aan de andere kant gunnen we hem van harte zijn nieuwe functie, waaraan hij met veel plezier is begonnen.

Vanaf deze plaats wensen we hem dan ook alle goeds en we hopen hem nog vaak te zien.

Jaap Verkerk.

IN MEMORIAM.

Op 14 januari overleed op 51 jarige leeftijd onze collega en vriend Hans Kapper. Na eerst een opleiding instrumentmaker gevolgd te hebben aan de universiteit kwam hij in 1957 in dienst van het Fysischlaboratorium. Door verdere studie bekwaamde hij zich tot een all-round instrumentmaker met een bijzondere voorliefde voor het zeer fijne werk. Daarin toonde hij de grootste creativiteit en inventiviteit, die erkenning vond in een aantal promoties tot in de rang van hoofdtechnicus. Zijn liefde voor zijn werk uitte zich ook in zijn hobby, het repareren van horloges en uurwerken. Na een vervelende beenbreuk eind 1980 werd bij toeval ontdekt dat er iets met één van zijn longen niet in orde was. Na een geslaagde operatie kon Hans in 1982 weer aan het werk. Twee jaar later kwam hij tot de ontdekking dat een fatale ziekte langzaam in hem voortwoekerde. Samen met zijn vrouw en kinderen heeft hij de konsekventies onder ogen gezien en geprobeerd de tijd die hem nog restte zoveel mogelijk inhoud te geven. Dit was geen eenvoudige opgave, omdat ondanks een aantal ingrijpende operaties zijn fysieke mogelijkheden steeds beperkter werden. Zeer van nabij hebben wij gezien hoe moedig zij zich hierdoor hebben geslagen. Voor ons blijft Hans een fijne collega en vriend, waarop je kon rekenen. Wij wensen zijn vrouw en kinderen veel sterkte om dit verschrikkelijke verlies te dragen.

Subcentrale Werkplaats Fysica

J. Verkerk
P. Nelemaat

Tijdschema Verkiezingen 1986

- di. 7 jan. 1986 Formele vaststelling registers
- ma. 13 jan. Kiezersregisters bezorgen bij de 17
Kiescommissies, secretaris CSB,
Balie Bestuursgebouw, U.B.
- di. 14 jan. t/m Kiezersregisters liggen ter visie van
ma. 20 jan. 9.00-17.00 uur.
Voor de Universiteitsraad:
a) U.B., Wittevrouwenstraat 9-11.
b) Bestuursgebouw, Heidelberglaan 8, Uithof.
Voor de (sub)Faculteitsraden:
bij de betreffende (sub)faculteitsbureau's.
- Kiezers kunnen schriftelijke verbetering van
de registers vragen. Formulieren liggen bij de
kiezersregisters.
- wo. 22 jan. en Verzoeken tot verbetering liggen ter visie op
do. 23 jan. bovengenoemde plaatsen, alsmede de ambtshalve
wijzigingen.
- vr. 24 jan. en Schriftelijke mogelijkheid tot tegenspraak op
ma. 27 jan. de ter visie liggende verbeteringsverzoeken en
ambtshalve verbeteringen, sluiting termijn om
17.00 uur.
- do. 30 jan. Vergadering Centraal Stembureau, eventueel
wijziging registers.
- ma. 3 febr. t/m Beslissingen liggen ter inzage.
vr. 7 febr. Schriftelijke beroepsmogelijkheid.
- voor de U-raad: bij UKR te Den Haag
- voor de (sub)Faculteitsraad: bij CSB te Utrecht.
- vr. 14 febr. Vergadering CSB, eventuele beroepszaken.
- do. 20 febr. t/m Uitspraken liggen ter inzage.
wo. 26 febr. Hoger beroep bij UKR mogelijk m.b.t. (sub)Faculteits-
raden.
- ma. 3 mrt. en Kandidaatstelling van 9.00-17.00 uur.
di. 4 mrt. Lijsten persoonlijk door kiezer in te leveren bij
secretaris Centraal Stembureau (Heidelberglaan
8) (K. 468).
- Formulieren voor kandidaatstelling te verkrijgen
bij de secretaris Centraal Stembureau (Heidelberglaan
8) en U.B. (Wittevrouwenstraat 9-11).

- wo. 5 mrt. Mogelijkheid tot herstel manco's/verzuim bij de
secretaris CSB, van 9.00-17.00 uur (Heidelbergln 8)
Openbare vergadering CSB om 17.00 uur (Heidelbergln 8)
Beslissing over de geldigheid van kandidatenlijsten
U-Raad.
- vr. 7 mrt. en Kandidateenlijsten liggen ter inzage op bovengenoemde
ma. 10 mrt. plaatsen.
Schriftelijke beroepsmogelijkheid binnen deze termijn
bij de UKR te Den Haag (voor U-Raad), bij het CSB
te Utrecht (voor (sub)Faculteitsraden).
- do. 13 mrt. Vergadering Centraal Stembureau.
Eventuele beroepszaken.
- di. 18 mrt. en Beslissingen UKR op beroepszaken liggen ter inzage
wo. 19 mrt. bij het CSB.
Beslissingen CSB op beroepszaken liggen ter inzage
bij de Faculteitsbureau's.
- Hoger beroep bij UKR mogelijk m.b.t. (sub)Faculteits-
raad.
- ma. 24 mrt. t/m Stemformulieren worden vervaardigd.
vr. 4 apr.
- vr. 11 apr. Aanleveren stemformulieren bij PTT voor verzending
- wo. 16 apr. t/m Schriftelijk stemmen U-Raad en (sub)Faculteitsraden.
di. 29 apr. Mogelijkheid (op aanvraag, door persoonlijke verschijning)
uitreiking van duplicaat oproepingskaart bij secretaris
CSB (Heidelberglaan 8)
- di. 29 apr. Laatste dag der stemming.
Voor de U-Raad kunnen alleen de enveloppen die uiterlijk
om 17.00 uur bij het CSB binnenkomen nog meetellen.
- wo. 7 mei Berekening definitieve uitslag verkiezingen U-Raad
door CSB.
- vr. 16 mei Publicatie verkiezingsuitslag U-Raad in U-blad.
- vr. 16 mei t/m Beroepsmogelijkheid bij UKR (U-Raad), bij CSB (F-Raden)
vr. 23 mei
- do. 29 mei Vergadering CSB, eventuele beroepszaken.
- di. 3 juni Uitreiking c.q. toezending geloofsbrieven aan nieuwe
U-Raadsleden.
- wo. 4 juni t/m Hoger beroep bij UKR voor (sub)Faculteitsraden.
di. 10 juni

Verkiezingen Subfaculteit Natuur- en Sterrenkunde 1986

<u>Geleding</u>	<u>District</u>	<u>nr.</u>	<u>zetels</u>	<u>doen mee</u>
I. W.P.	vakgr. Atoom- en Molecuulfysica	701	1	-
	vakgr. Didaktiek der Natuurkunde	702	1	+
	vakgr. Fluctuatieveverschijnselen	703	1	-
	vakgr. Kernfysica en Exp. en Hoge-Energiefysica	704	1	+
	vakgr. Medische en Fysiologische Fysica	705	1	-
	vakgr. Biofysica	706	1	+
	vakgr. Natuurkunde en Scheikunde van de Vaste Stof	707	1	-
	vakgr. Technische Natuurkunde	708	1	-
	vakgr. Onderzoek van de Grondslagen der Natuurkunde	709	(1)	-
	vakgr. Theoretische Natuurkunde	710	1	+
	vakgr. Sterrenkunde	711	2	+(1 zetel)
	Intervakgroep Onderwijs der Natuurkunde	712	1	+
	vakgr. Meteorologie en Fysische Oceanografie	713	1	+
Subtotaal I			13 + (1)	
II. Studenten	studenten	153	6	+
	Subtotaal II		6	
III. N.W.P.	personeel van het Bureau en administratief personeel van de vakgroepen, behalve nr. 711	714	1	-
	technisch personeel der vakgroepen behalve nr. 711	715	1	-
	technisch en administratief personeel van de vakgroep Sterrenkunde (711)	716	1	+
	personeel van de afdeling Signaalverwerking	717	1	+
	personeel van de Subcentrale Werkplaats Fysica	718	1	+
	Subtotaal III		5	
	Totaal I + II + III		24 + (1)	
Nieuw te bezetten	W.P. 7 zetels			
	Stud. 6 "			
	N.W.P. 3 "			

Totaal 16 zetels

Nota Bene: Kiesdistrict Meteorologie (713) is toegevoegd en Grondslagen zal binnenkort worden (709) afgevoerd.

KIES, verkiezingen 86, vv

Bij de promotie van Bert de Esch

Maandag 2 december j.l. is Bert de Esch gepromoveerd op het proefschrift getiteld: 'Proton-capture studies of medium-weight nuclei'. In dit proefschrift beschrijft hij zijn experimenten aan de structuur van enkele zogenaamde middelzware kernen: vanadium-47, koper-63 en kalium-37.

Bert is in september 1976 na zijn gymnasium-b opleiding begonnen aan zijn natuurkundestudie. In 1979 is hij als groot-onderzoek student in de vakgroep kernfysica gekomen en wel bij de toenmalige promovendus Gert-Jan Nooren. Tijdens dit onderzoek werd vooral de kern chloor-37 uitvoerig onderzocht. Gert-Jan wist Bert zoveel interesse voor kernfysica bij te brengen dat hij na zijn doctoraalexamen Gert-Jan opvolgde als promovendus. Hij werd daarmee één van de vele eigen-kweek promovendi bij de vakgroep kernfysica.

Het onderzoek is zeer voortvarend door hem aangepakt. 'Als een terriër heeft hij zich erin vastgebeten', volgens zijn promotor Cor van der Leun. Gezien de enorme berg getallen die dat heeft opgeleverd (zie zijn proefschrift) was dat ook wel nodig. Behalve een goede experimentator moest hij ook een goede boekhouder zijn, maar daarvoor hebben we tegenwoordig computers.

De samenwerking met Bert was prettig, hoewel hij wel zijn eigen manier van werken had. Hij was volkomen onverstoorbaar en zo eigenwijs als een goed fysicus betaamt. Dit laatste leidde er toe dat hij o.a. zijn eigen computerprogramma's schreef zonder gebruik te maken van bestaande routines van anderen, omdat die toch niet deden wat Bert wilde. Het voordeel bleek bij de overgang van de oude 11/70 naar de nieuwe VAX computer: Bert was één van de weinigen die zonder

problemen zijn programma's kon overzetten naar de VAX.

Sinds 1 september 1985 onderzoekt Bert in Fontenay aux Roses plasmaverhitting door middel van electron-cyclotron resonantie. Voor de verdediging van zijn proefschrift was hij dus weer even in Nederland. Dit verdedigen deed hij trouwens op zijn bekende onverstoorbare wijze. Wij wensen Bert en zijn vrouw Wilma nog een plezierige en succesvolle tijd toe in Frankrijk.

Namens de 3 MV-groep,
Fred Zijderhand

TOESPRAAK GEHOUDEN BIJ DE PROMOTIE VAN WIM SINKE

Zeer geleerde jonge doctor,

Mag een wetenschapper zich laten leiden door maatschappelijke idealen?

Ons wordt altijd voorgehouden dat wat de wetenschapper eigenlijk doet het zoeken is naar de waarheid. Op zijn Weg tot de Wetenschap keert hij de gewone wereld de rug toe met als alibi: het vinden van de Uithof der waarheid. De noden des vaderlands, het zieleheil der mensen, hulp aan de derde wereld daar gaat het de wetenschapper niet om. Dat zou hem slechts afleiden van het werkelijke weten. Dat zou hem maar verleiden tot slechte wetenschap. Het onbevooroordeeld waarheidszoeken is onze goddelijke opdracht.

Met jouw promotieonderzoek, beste Wim, ben je bewust een andere weg gegaan. Jouw proefschrift laat zien dat een wetenschapper zich wel degelijk door zijn maatschappelijke idealen mag en kan laten leiden. Als hij maar niet bevooroordeeld raakt en wél naar de waarheid op zoek blijft, dan behoeden zijn idealen hem van een stuurloos ronddolen en zorgen zij voor een emotionele basis bij het werk. Ook moet men geen overdreven verwachtingen hebben van de grote sprong voorwaarts.

Zo leveren jouw nieuwe processen voor silicium zonnecellen met ionen- en laserbundels slechts een zeer geringe rendementsverbetering op. Maar de verwachting is dat in het goedkopere silicium, dat speciaal voor zonnecellen ontwikkeld wordt, de verbeteringen vooral in kostprijs aanzienlijk zullen zijn. Om het effect van de nieuwe fysische processen meetbaar te maken heb je een methode moeten ontwikkelen voor het karakteriseren van je zonnecellen.

Misschien dat deze nieuwe meetmethode eerder toepassing zal vinden in de zonnecelfabriek dan het door jou ontwikkelde fabrikageproces.

Hoewel de moderne mikro-elektronika helemaal afhankelijk is van het element silicium, zijn thermodynamische en kinetische eigenschappen van amorf silicium nog grotendeels onbekend. Zo heb jij een heel fundamenteel artikel in het toonaangevende Physical Review Letters kunnen publiceren over explosieve kristallisatie van dit materiaal. En passant heb je ontdekt dat fijnkorrelig silicium zich in vele opzichten gedraagt als amorf. Ten slotte heb je van het veelbelovende materiaal TiN laten zien dat het toch niet allemaal goud is wat er blinkt.

Je hebt zowel fundamenteel- als technisch - wetenschappelijk onderzoek gedaan van internationaal niveau en met grote produktiviteit. Daarmee wil ik je van harte feliciteren. Ik wil je echter nog iets heel anders zeggen.

Wie zich als ideaal heeft gesteld de wereld van een duurzame energiebron te voorzien krijgt de neiging zich te overschreeuwen, zeker als het doel in één promotieperiode niet eens bereikbaar blijkt.

Maar jouw artikelen bleven van een reële rust.

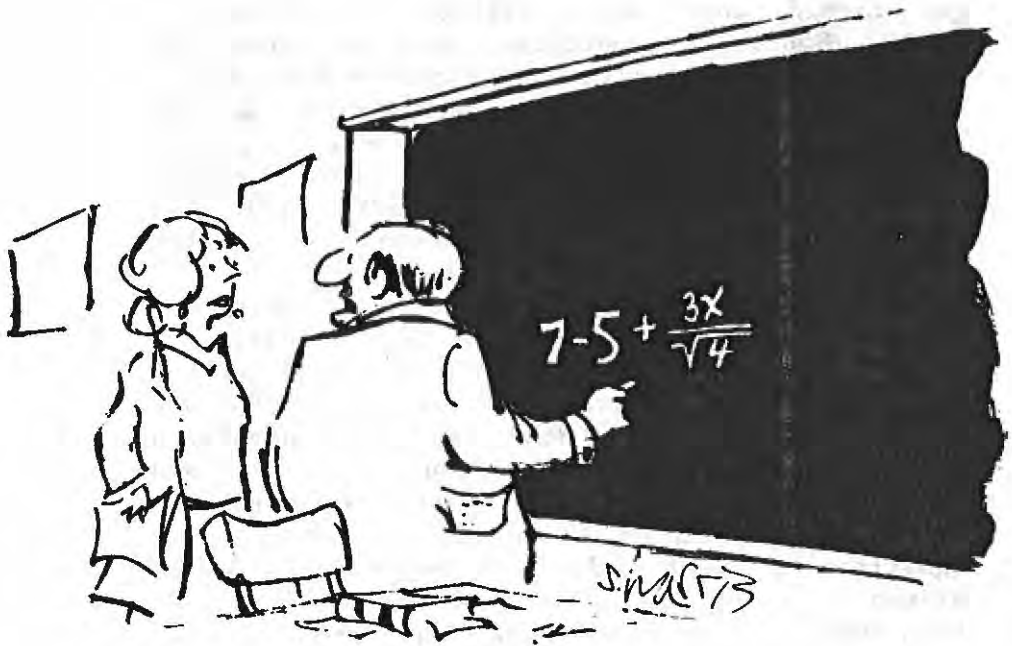
Wie zich financieel afhankelijk maakt van de EG, Photowatt en Holec loopt het gevaar dat z'n humeur en enthousiasme met de beursnoteringen op en neer gaan of met de politieke winden naar links of naar rechts waaien.

Jouw koers bleef echter recht door zee.

Daarvoor ben ik je dankbaar en heb ik je vier jaar bewonderd. Jij wordt niet verblind door een pompeus maatschappelijk doel. Jouw ideaal in deze wereld is een oerchristelijke dienstbaarheid. We zullen je voorbeeld missen.

Mag ik tot slot Marieken en jullie wederzijdse ouders van harte geluk wensen met deze zeer verdiende doctorsgraad.

Frans W. Saris
16 december 1985

"You can't imagine how tight our budget is. We can only work with single-digit numbers."

Promotie Koen Nieuwesteeg

Op 6 januari zou de promotie van Koen Nieuwesteeg plaatsvinden. De (nog sterk beknotte) titel van zijn proefschrift: "Collisional redistribution of the Na-D lines in a(n) Ne, Xe filled vapour cell and depolarization in a flame". Familie-omstandigheden noopten Koen zijn datum een maand te verschuiven.

Dit werk vormt (voorlopig?) de afsluiting van een onderzoeklijn binnen AMF, die feitelijk is geïnitieerd door ondergetekende in Californië (UCSB, 1966-1967), voortgezet door Ben Jansen en Michel Jongerius en voorlopig afgerond door Koen.

Kenmerkend voor Koen's experimenten is dat zijn meetmilieu een fluorescentie cel was, maar dat zijn laatste twee hoofdstukken zeer originele en mooie metingen in een (U raadt het?) vlam waren! (Honi soit qui mal y pense.) Hier volgt globaal de inhoud van het boekje:

Als je een Natriumdamp in een fluorescentiecel gevuld met edelgas (Neon, Xenon) bestraalt met laserlicht, wordt de uitgezonden fluorescentiestraling beïnvloed door de eigenschappen van het ingestraalde licht en door wat het aangeslagen atoom gedurende zijn levensduur ervaart aan "botsingen" met de omringende edelgas moleculen.

De eigenschappen van onze bestralende laser (golflengte, bandbreedte, vermogen) zijn niet alleen precies bekend, maar ook instelbaar. De beïnvloeding van het aangeslagen atoom door botsingen met edelgasatomen uit zich in de vorm van zijn lijnprofiel (ruwweg de figuur die het verband aangeeft tussen intensiteit (= lichtsterkte) en golflengte). Als we het lijnprofiel meten (en dankzij de eigenschappen van onze laser kunnen we dat zeer gevoelig en nauwkeurig), krijgen we hieruit informatie over de wisselwerking (botsingen!) tussen atoom en stoordeeltjes. Eén en

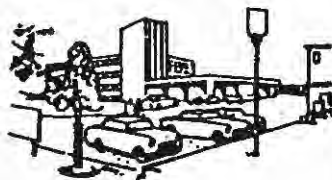
ander uit zich in de vorm van de wisselwerkings-potentiaal, die in principe uit de vorm van het gemeten lijnprofiel is te bepalen.

Koen heeft enerzijds aan deze potentialen gerekend cq. laten rekenen (goed werk Jan Adriaan!), anderzijds zijn metingen gedaan om zo'n model-potentiaal te verifiëren. Voor deze metingen moest hij de celtemperatuur kunnen opvoeren tot 1000 K en dat betekende een technologisch hoogstandje (bedankt Vic!). Behalve dat Koen uit zijn metingen voor het systeem Na-Ne en Na-Xe goede sets wisselwerkingspotentialen heeft afgeleid heeft hij ook nog gemeten aan Natrium damp in een vlam (voor deze meting het enig bruikbare medium!), om een theorie over stralingsredistributie te testen. Hierbij werd gekeken naar wat er met golflengte en polarisatie van het laserlicht gebeurt, als het atoom na absorptie het weer als fluorescentiestraling uitzendt. Het meten van de Rayleighverstrooiingspiek "bovenop" het "gewone" fluorescentieprofiel met behulp van onze Fourier spectrometer betekende een experimentele prestatie van jewelste (hulde aan de ontwerper van deze spectrometer).

Koen heeft tijdens zijn promotie-onderzoek zich doen kennen als een uiterst vernuftig, volhardend en initiatiefrijk experimentator, niet bang voor de vaak ingewikkelde "theorie". Zijn promotie-opdracht heeft hij ruimer opgevat dan oorspronkelijk de bedoeling was, maar zijn resultaten rechtvaardigen zijn "eigenzinnigheid". De samenwerking met hem was niet alleen plezierig, maar ook zeer stimulerend voor mijzelf, en voor de andere (wetenschappelijke) medewerkers van de vakgroep en erbuiten (zie ook zijn "Voorwoord"). Koen heeft een hele rij studenten bij zijn onderzoek gehad, die hij enthousiast wist te maken en te stimuleren, en waarmee hij op uiterst plezierige, maar ook efficiënte wijze samenwerkte.

Wij wensen Koen een plezierige een vruchtbare tijd toe op het Natuurkundig Laboratorium te Waalre, waar hij sinds 1 juni 1985 werkzaam is. Bedankt voor je vriendschap, collegiale samenwerking en bijdrage tot het AMF onderzoek-programma, Koen. Het ga José en jou zeer goed.

Tj. Hollander

KLEIN JOURNAAL

COLLOQUIA.

Rijnhuizen. Aanvang 16.00 uur.

7 februari 1986. M. Dubois, Fontenay-aux-Roses.
"Resultaten van de ecrh-metingen aan TFR door
FOM en CEA".

14 februari 1986. R.M.J. Sillen, Rijnhuizen.
"NOTEC, een code voor niet-thermische ECE-spectra.

20 februari 1986. B.J.D. Tubbing, Rijnhuizen/JET.
"ECE-metingen aan JET".

Sonnenborgh.

4 februari 1986. dr. W.C. Keel, Tucson/Leiden.
"Star formation in interacting galaxies".

11 februari 1986. dr. J. Herman (ESTEC).
"IRAS observations of OH/IR stars".

18 februari 1986. dr. J.P. de Cuyper (Amsterdam).
"Supernova in binaries".

25 februari 1986. drs. G. de Bruyn (Dwingelo).
"Radio sources in de Perseus cluster".

Plaats: collegezaal Sterrewacht "Sonnenborgh".

Tijd: 16.00 uur.

Thee vanaf 15.30 uur in de bibliotheek.

SEMINARIUM

Vrijdag, 24 januari '86 - A. van Die,
Luminescerende zonne-
concentrator.

Vrijdag, 31 januari '86 - J.H. van der Waals
(aanvang: 16.00 uur (Leiden),
Metastabiele triplet
toestanden in anorgani-
sche tetroxocomplexen
(VO_4^{3-} , MoO_4^{2-}).

Vrijdag, 7 februari '86 - H.S. Kiliaan,
Luminescentie eigenschap-
pen van $\text{Li(Y,Gd)F}_4\text{:Ce,Tb}$.

Vrijdag, 21 februari '86 - P. Eppenga,
Hoge resolutie optische
spectroscopie aan fonon
overgangen in robijn en
alexandriet.

Vrijdag, 7 maart '86 - R. Jos,
Schrootruis t.g.v. soli-
tonen met fractionele la-
ding in $(\text{TCNQ})_2$ zouten.

Vrijdag, 21 maart '86 - M. van Calmthout,
Ruis in Si-MOSFETS bij
kryogene temperaturen.

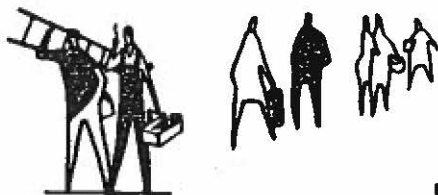
Plaats: Laboratorium voor Vaste Stof, Princeton-
plein 5, De Uithof, kamer 260.

Tijd : 16.30 uur (behalve de voordracht van Prof.
van der Waals).

ALGEMEEN FYSISCH COLLOQUIUM UTRECHT

- donderdag, 20 februari Dr. B. Nienhuis (Utrecht)
"Schalingseigenschappen
van lange polymeren."
- vrijdag, (!) 21 maart Prof.dr. C.Th.J. Alkemade
(Utrecht)
Voordracht op het symposium
ter gelegenheid van
het afscheid van Prof.
Alkemade.
Plaats: Transitorium I,
witte zaal,
Tijd: ca. 16.00 uur.
- donderdag, 24 april Prof.dr. Y.K. Levine
(Utrecht)
"Percolatieverschijnselen
in microemulsie-systemen."
- donderdag, 15 mei Dr. K. van der Borg
(Utrecht)
"¹⁰Be en ¹⁴C-dateringen
met een tandemversneller."

Plaats (tenzij anders vermeld): zaal 056, Laboratorium voor Vaste Stof, Princetonplein 5, De Uithof-Utrecht. Tijd: 16.00 uur.

Personalia

GEPROMOVEERD

5.2.1986: dr. K.J.B.M. Nieuwesteeg, op het proefschrift getiteld "Collisional redistribution of the Na-D lines in a Ne, Xe filled vapour cell and depolarization in a flame".

DOCTORAAL EXAMENS 20.1.1986

Experimentele natuurkunde: R.O. Blaauboer, J. Blom, J.R. Ike, H.B. Klein Brink, R. Ross

Theoretische natuurkunde: H.W.L. Naus.

Vrije studierichting , hoofdrichting FO:
R.C. Kloosterziel.

Vrije studierichting, hoofdrichting M:
S.H. van der Veen.

IN DIENST per 1.1.1986: T.J.M. Smit, promovendus
bij de vakgroep Theoretische Natuurkunde.

UIT DIENST:

W.D. vd Weg, promovendus vakgroep MFO

C.P.M. van Engelen, promovendus vakgroep Kernfysica

A.G.D. Jorg, wet.medew. vakgroep Didaktiek

B. Mulder, promovendus vakgroep Theoretische Natuurk.

FYLAKON NIEUWS.

Voorafgaand aan de nieuwjaarstoespraak van de secretaris van de subfaculteit vond, traditiegetrouw, de ledenvergadering van FYLAKON plaats.

Bestuurslid Van Nieuwpoort opende deze bijeenkomst omdat FYLAKON nog steeds voorzitterloos was.

"Gelukkig is dat nu voorbij.....Niet dat ik U als voorzitter toespreek (ik zou bijna zeggen, gelukkig niet) neen, er is een nieuwe voorzitter gevonden die ik straks bij u zal introduceren".

Na een overzicht te hebben gegeven van de door FYLAKON in 1985 gepleegde activiteiten en een opsomming van de bestuurssamenstelling en -veranderingen, gaf hij het woord aan de nieuwe voorzitter, de heer H(endrik) van Aken van de vakgroep MFO.

Deze begon zijn 'maidenspeech' met een oproep aan alle FYLAKON leden toch vooral de activiteiten te bezoeken, te reageren op de plannen, vragen en verzoeken, zelf initiatieven te nemen.

Hij kondigde aan dat het FYLAKON bestuur plannen in voorbereiding heeft om de vrijdagmiddag bijeenkomsten in 'het Onderonsje' muzikaal te laten opluisteren door muzikale FYLAKONleden.

De jaarlijkse excursie, de sportmiddag en de kinder Sinterklaasmiddag zijn vaste punten in het jaarprogramma. Daarnaast wordt gedacht aan een kaartavond (bridge en klaverjas) rond Pasen en aan een kantine-schaakcompetitie.

Tot besluit wenste hij, namens het FYLAKONbestuur alle leden en hun "Uwen" voor het komende jaar geluk en voorspoed toe, een goede werksfeer en gezondheid.

Het volgende agendapunt: de financiën, werd toegelicht door de FYLAKON penningmeester Chr. Fafieanie.

De cijfers bleken voor allen in een duidelijke en goede volgorde te staan, zodat de penningmeester al snel gedechargeerd kon worden en de vergadering beëindigd.

FYLAKON.....volop in beweging!!!

Bent U nog geen lid? Herstel dit verzuim snel door een inschrijfformulier te halen bij Chris Fafieanie in het hoofdmagazijn op de begane grond van het LEF.

EN...

elke vrijdagmiddag, vanaf 16.30 uur, is ons ontmoetingscentrum "het Onderonsje", gelegen onder de subcentrale werkplaats open.

 UNIVERSITY OF MICHIGAN PRESS